

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Факультет менеджменту

Кафедра соціально-гуманітарних та правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ М. І. Мальований

«__» _____ 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ТА
КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»**

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: 242 - Туризм

Факультет менеджменту

УМАНЬ – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів вищої освіти за Спеціальність:242 «Туризм»:– Умань: Уманський НУС, 2019. – 19 с.

Розробник: к. і. н., доцент Гарбар О.П.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол від «   »   2019 р. №   .

Завідувач кафедри

«   »   2019 р. _____ доцент Машковська Л.В.

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від «   »   2019 р. №

Голова _____ доц. Гоменюк М.О.

© Уманський НУС, 2019 р.

© Гарбар О.П., 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Обов'язкова	
	Спеціальність: 242 «Туризм»		
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових модулів - 8		1	
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		1	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - самостійної роботи студента -	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		30	-
		Семінарські	
		30	-
		Самостійна робота	
		30	
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: екзамен			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

- для денної форми навчання -
- для заочної форми навчання -

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Історія та культура України»

Мета дисципліни. Інтегральна компетентність. Надання студентам теоретичних знань про закономірності виникнення та хід історичного процесу; причини, устрій держави: розкриття шляхів використання отриманих знань для вирішення проблем суспільного розвитку.

Завдання навчальної дисципліни - відобразити сучасний стан наукових знань про історичну науку, виявити перспективні напрями її розвитку, спираючись не тільки на предметний, скільки на проблемний підхід до вивчення історії та культури України.

У результаті вивчення дисципліни «Історії та культури України» у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні компетентності:

Загальні компетентності:

- здатність навчатися, здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення;
- здатність вирішувати професійні завдання спираючись на гуманістичні, загальнолюдські цінності, особисті знання, ідеї, переконання;
- здатність аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини;
- здатність мати громадянську позицію, високу історико-політичну культуру;
- здатність розуміти основні шляхи етногенезу української нації;
- здатність пояснити основні періоди історико-культурного розвитку українського народу та етапи формування української нації та її державності;
- здатність відобразити сучасний стан наукових знань про історичну науку;
- здатність виявити перспективні напрями її розвитку, спираючись не тільки на предметний, скільки на проблемний підхід до вивчення історії та культури України;
- розуміння основних понять і категорій історичної науки та вміння працювати з науковою та методичною літературою;
- здатність класифікувати явища культури за їх історичною значимістю, національною приналежністю і стильовими особливостями, а також аналізувати перспективи розвитку української культури;
- здатність використовувати головні методи і терміни дослідження;
- розуміння загальних тенденцій розвитку історичного процесу, рушійні сили;
- розуміння особливостей законів історичного розвитку;
- здатність до використання інформаційних технологій;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

Спеціальні фахові компетенції:

- демонструвати знання, здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел;
- застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення;
- вирішувати професійні завдання спираючись на гуманістичні, загальнолюдські цінності, особисті знання, ідеї, переконання;
- вміти аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини;
- виявляти громадянську позицію, високу історико-політичну культуру;
- розуміти основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди;
- вміти пояснити основні періоди історико-культурного розвитку українського народу та етапи формування української нації та її державності;
- вміти відобразити сучасний стан наукових знань про історичну науку;
- виявляти перспективні напрями її розвитку, спираючись не тільки на предметний, скільки на проблемний підхід до вивчення історії та культури України;
- розуміння основних понять і категорій історичної науки та вміння працювати з науковою та методичною літературою;
- вміти класифікувати явища культури за їх історичною значимістю, національною приналежністю і стильовими особливостями, а також аналізувати перспективи розвитку української культури;
- вміти використовувати головні методи і терміни дослідження історичного процесу;
- розуміння загальних тенденцій розвитку історичного процесу, рушійні сили;
- розуміння особливостей законів історичного розвитку;
- уміння використовувати інформаційні технології;
- уміння проводити порівняльний аналіз розвитку історичного процесу у різних країнах;
- уміння реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Стародавня середньовічна та нова історія та культура України.

ЗМ 1. Вступ до предмета. Витоки українського народу та його державності.

Прадавня Україна.

Предмет та джерела курсу. Періодизація історії та культури України. Методологічні основи її вивчення. Основні етапи розвитку української національної історичної думки. Особливості етногенезу українського народу. Українські землі в доісторичний період.

ЗМ 2. Україна княжої доби.

Східні слов'яни у VI - IX ст. Виникнення, становлення та піднесення Київської Русі. Політична роздробленість Київської Русі. Галицько-Волинська держава. Особливості розвитку культури княжої доби.

ЗМ 3. Латентна доба української історії (друга половина XIV - перша половина XVII ст.).

Українські землі у складі Великого князівства Литовського. Українські землі у складі Речі Посполитої. Культура України в другій половині XIV - першій половині XVII ст.

ЗМ 4. Козацька доба. Доба Національно-визвольної війни та козацько-гетьманської держави (XVI – XVIII ст.).

Виникнення козацтва. Запорозька Січ - козацька республіка. Національно-визвольна війна українського народу. Посилення наступу російського царизму на автономний устрій України, його остаточна ліквідація. Розвиток української культури за часів козацької доби.

ЗМ 5. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій (XIX ст.).

Українські землі в складі Російської імперії. Українське національне Відродження (кінець XVIII - середина XIX ст.). Західноукраїнські землі під владою Австрійської імперії. Культурний розвиток.

Модуль 2.

Україна в добу новітньої історії.

ЗМ 6. Україна на початку XX ст. Боротьба за відродження державності України (1917 - 1920 рр.).

Економічний розвиток України наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст. Виникнення перших політичних партій. Україна в революції 1905 - 1907 рр. Україна в Першій світовій війні (1914 - 1918 рр.). Українська національно-демократична революція (1917 - 1920 рр.). Розвиток культури України на початку ХХ ст.

ЗМ 7. Радянський період в історії України.

Встановлення радянської влади в Україні. Воєнний комунізм. Створення УРСР. Неп. Радянська модернізація України та її наслідки. Україна в роки Другої світової війни. Возз'єднання українських земель (1939 - 1945 рр.). Українська РСР у 1945 - 1991 рр.). Розвиток культури.

ЗМ 8. Розбудова незалежної Української держави.

Державотворчі процеси в незалежній Україні. Економічне реформування: зміст, характер, наслідки. Україна в системі міжнародних відносин. Особливості розвитку культури.

3. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Всього го	л	с	ін д.	с/р	Всього го	л	с	ін д.	с\р
Модуль 1. Стародавня, середньовічна та нова історія України.										
ЗМ 1. Вступ до предмета. Витоки українського народу та його державності. Прадавня Україна.	7	2	2		3	-	-	-	-	-
ЗМ 2. Україна княжої доби.	11	4	4		3					
ЗМ 3. Латентна доба української історії (друга половина ХІV - перша половина ХVІІ ст.).	12	4	4		4					
ЗМ 4. Козацька доба. Доба національно-визвольної війни та козацько-гетьманської держави (ХVІ - ХVІІІ ст.).	12	4	4		4					
ЗМ 5. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій (ХІХ ст.).	12	4	4		4					

Модуль 2. Україна в добу новітньої історії.										
ЗМ 6. Україна на початку ХХ ст. Боротьба за відродження державності України (1917 - 1920 рр.).	12	4	4		4	-	-	-	-	-
ЗМ 7. Радянський період в історії України.	12	4	4		4					
ЗМ 8. Розбудова незалежної Української держави.	12	4	4		4					
Всього годин	90	30	30		30	-	-	-	-	-

5. Теми семінарських занять

№/п/п	Зміст	Години
1.	1. 1. Стародавня історія України	2
2.	1. 2. Київська Русь	2
3.	1. 3 Південно-західні руські князівства та їх політика.	2
4.	1. 4. Козацька доба в Україні.	2
5.	1. 5 Доба української національної революції середина та другої половини ХVІІ ст	2
6.	1. 6 Українська державність у ХVІІІ ст.	2
7.	1. 7. Українське національне відродження у ХІХ ст.	2
8.	2. 1 Нові тенденції в соціально-політичному житті України на початку ХХ ст.	2
9.	2. 2 Національно-демократична революція. Боротьба за державність (1917-1920 рр.).	2
10.	2. 3 Українські землі між двома Світовими війнами.	3
11.	2. 4 Політичне становище України у Другій світовій війні.	3
12.	2. 5 Україна в другій половині 40-их - 60-их рр. ХХ ст.	2
13.	2. 6 Застій, перебудова в СРСР та їх прояви в Україні.	2
14.	2.7 Україна в добу суверенітету.	2
		30

4. Самостійна робота

1. Окреслити проблеми виникнення та становлення історичної науки.
2. Генеза історії України.
3. Визначити особливості розвитку української історії.
4. Охарактеризувати етапи розвитку національної історії.
5. Проаналізувати соціально-економічні та політичні проблеми, які впливають на розвиток історичного процесу.

6. Розкрити механізм взаємодії української всесвітньої історії

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Модуль 1. Битва на Синіх Водах – повернення України до Європи.	2
Розкрити процеси 2.	Сеймова боротьба – перший досвід українського парламентаризму. 6 (С. 24-27)	2
3.	Політичні причини та наслідки Люблінської унії для України. 11 (С. 38-44)	2
4.	Гадяцький трактат 3 (С. 76-83)	2
5.	Політичне життя в Україні за часів Речі Посполитої 2 (С. 113-121)	2
6.	Українська політична еміграція у XVIII ст. 7 (С. 122-134) 15 (С. 171-176)	2
7.	Народницький рух. 9 (С. 246-253)	2
8.	Модуль 2. Започаткування руху за політичну незалежність України. 15 (С. 171-176)	2
9.	Ліберальна течія в політичному житті України. 4 (С. 184-194)	2
10.	Соціалістична ідея в політичному житті України. 15 (С. 191-197)	2
11.	Українські фракції та українське питання в Державних Думах Російської імперії. 13 (С. 236-247)	2
12.	Українські фракції в Державній Думі Росії. 4 (С. 137-145)	2
13.	Українські фракції в австрійському парламенті та галицькому сеймі. 4 (С. 248-256)	3
14.	Підпільно-партизанська боротьба ОУН-УПА на західноукраїнських землях. 15 (С. 377-379)	3
	Разом	30

5. Індивідуальні завдання

Модуль 1

Стародавня, середньовічна та нова історія та культура України

1. 1. Стародавня історія та культура України.

1. Палеоліт на території України.
2. Мезоліт на території України.
4. Неолітична революція.

1. 2. Київська Русь.

1. Причини Виникнення Русі.
2. «Норманська теорія».
3. Військові походи київських князів.
4. Зовнішня політика Русі.

1. 3. Південно-західні руські князівства та їх політика.

1. Створення Волинського князівства.
2. Створення Галицького князівства.
3. Ремесла та торгівля, їх місце в економічному житті Галицько-Волинського князівства.
4. Занепад Галицько-Волинського князівства. Причини, наслідки.

1. 4. Козацька доба в Україні.

1. Передумови виникнення Українського козацтва.
2. Запорізька Січ.
3. Військове мистецтво козаків.
4. Морські походи.

1. 5. Доба української національної революції середина та другої половини XVII ст.

1. Політичні програми держави Б. Хмельницького.
2. Державний устрій держави Б. Хмельницького.
3. Переяславська угода 1654 р.
4. «Березневі статті».

1. 6. Українська державність у XVIII ст.

1. Конституція П. Орлика.
2. Наступ Росії на соціально-політичні права та свободи українців.
3. Коліївщина.
4. Соціальний рух в Галичині та Буковині.

1. 7. Українське національне відродження у XIX ст.

1. Питання української державності в суспільно-політичному русі.
2. Розвиток національно-визвольних ідей на західноукраїнських землях.
3. Ліквідація кріпосного права на Галичині та Буковині.
4. Громади та їх діяльність.

Модуль 2.

Україна в добу новітньої історії.

2. 1. Нові тенденції в соціально-політичному та культурному житті України на початку XX ст.

1. Виникнення політичних партій у Наддніпрянській Україні.
2. Діяльність українських політичних партій в роки першої російської революції.

3. Політичні партії Західної України.

4. Українські політичні сили в роки Першої світової війни.

2. 2. Національно-демократична революція. Боротьба за державність (1917-1920 рр.).

1. Початок української національно-демократичної революції.

2. Проголошення ЗУНР.

3. Конституція УНР.

4. Отаманщина.

2. 3. Українські землі між двома Світовими війнами.

1. Становище українського населення в Галичині, Закарпатті та Буковині.

2. Боротьба українських партій Галичини за українську державність

3. Проголошення незалежності Прикарпатської України.

4. Приєднання Буковини до УРСР.

2.4. Політичне становище України у Другій світовій війні

1. Українське питання напередодні Другої світової війни.

2. Проголошення ООН Акту відновлення Української держави.

3. Визнання московським центром окремих атрибутів української державності.

4. Друга світова війна і Україна: втрати, надбання.

2. 5. Україна в другій половині 40-их - 60-их рр.. ХХ ст.

1. Перші кроки десталінізації та їхні наслідки в Україні.

2. Поразка хрущовських реформ.

3. Виступи опозиційних сил за суверенітет України.

4. Дисидентство та його прояви у КПУ.

2. 6. Застій, перебудова в СРСР та їх прояви в Україні.

1. Причини і прояви застоїних явищ у суспільному житті.

2. Україна в системі міжнародних відносин.

3. Перебудова та її специфіка в Україні.

4. Гласність, та її прояви в Україні.

2. 7. Україна в добу суверенітету.

1. Виникнення багатопартійності.

2. Вибори до Верховної ради та місцевих органів влади.

3. Створення СНД.

4. Україна і Євросоюз.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	1,5,10	2,6,11	3,7,12	4,6,13	5,9,14	6,10,15	7,15,19	8,16,20	9,17,21
2.	22,25,28	23,26,29	24,27,30	28,31,34	25,29,33	35,39,41	40,44,48	42,45,49	43,47,50
3.	1,22,32	2,23,33	3,24,44	4,28,38	5,15,25	6,35,45	7,40,50	8,42,49	9,43,48
4.	10,25,35	2,11,23	7,30,44	4,31,41	5,25,35	6,12,18	7,14,21	8,16,24	9,18,27
5.	10,28,35	6,29,33	7,27,44	4,16,24	5,14,33	6,14,22	7,17,29	8,16,24	9,19,39
6.	1,5,10	23,26,29	3,7,12	4,6,13	5,9,14	6,10,15	7,15,19	8,16,20	9,17,21
7.	22,35,28	2,23,33	24,27,30	28,31,34	25,29,33	35,39,41	40,44,48	42,45,49	43,47,50
8.	1,22,32	2,11,23	2,24,44	4,28,38	5,15,25	6,12,19	7,40,50	8,16,24	9,43,48
9.	10,25,35	6,29,33	7,30,44	4,31,41	6,14,33	6,25,23	7,15,22	8,16,24	9,18,27
10.	1,10,60	11,31,51	1,42,52	5,45,53	6,16,54	6,18,55	7,17,57	8,28,58	9,39,59
11.	1,22,32	2,6,11	3,7,12	4,6,13	5,9,14	35,39,41	7,15,19	8,16,20	43,47,50
12.	22,35,28	2,23,33	3,7,12	4,28,38	5,15,25	6,12,18	40,44,48	8,42,49	9,18,27
13.	22,35,28	2,11,23	7,30,44	4,6,13	5,9,14	35,39,41	7,14,21	8,16,20	9,39,59
14.	10,25,35	6,29,33	2,24,44	5,45,53	25,29,33	6,25,23	7,40,50	8,16,24	9,17,21

6. Запитання до виконання контрольних робіт з курсу «Історія та культура України»

1. Первіснообщинний лад, його періодизація, критерії.
2. Виникнення первісної соціальної структури людського суспільства.
3. Державність кіммерійців.
4. Скіфське царство.
5. Союз сарматських племен.
6. Готська держава та місце в ній українських земель.
7. Гуни та їх роль в історії України.
8. Античні міста держави Північного Причорномор'я та форми їх політичної організації.
9. Боспорське царство.
10. Антська держава.
11. Устрій суспільного життя східних слов'ян.
12. Передумови утворення та теорії походження Київської Русі.
13. Державницька діяльність перших київських князів.
14. Князювання Володимира Великого та його реформи.
15. Київська Русь за часів Ярослава Мудрого. Зміцнення міжнародного авторитету.
16. Становлення державної ієрархії управління. Судочинство. Право Русі «Руська правда».
17. Володимир Мономах та його прагнення відновити єдність держави.
18. Українська шляхта та її роль у Великому князівстві Литовському.
19. Реєстрове козацтво.
20. Дмитро Вишневецький – засновник Запорізької Січі.
21. Селянсько-козацьке повстання 1591-1593 рр. під проводом К. Косинського.
22. Козацько-селянські повстання першої половини XVII ст.
23. боротьба козацтва проти татарсько-кримської агресії. Хотинська битва.
24. П. Сагайдачний та його діяльність.
25. Б. Хмельницький – визначний державний, політичний, та військовий діяч України.

26. Особливості політичного устрою держави Б. Хмельницького. Поєднання рис військового і цивільного управління.
27. Козацьке звичаєве право. Суд. Державні фінанси.
28. Дипломатична діяльність Б. Хмельницького. Найважливіші міжнародні угоди.
29. І. Виговський та його діяльність.
30. Гадяцький трактат 1658 р.
31. Гетьманування Ю. Хмельницького. Переяславський договір 1659 р.
32. Турецька альтернатива П. Дорошенка.
33. П. Орлик. Перша Конституція України.
34. Гетьманування І. Скоропадського. Занепад української автономії.
35. П. Полуботок та спроба протидіяти російському засиллю України.
36. Ліквідація Гетьманщини. К. Розумовський.
37. Ліквідація Січі. П. Калнишевський.
38. Розповсюдження масонства в Україні. «Любов до істини» В. Лукашевич.
39. Південне товариство декабристів. «Руська правда» П. Пестеля.
40. Програмні документи та діяльність Кирило-Мефодіївського товариства.
41. Буржуазні реформи 60-70-х рр. ХІХ ст. та їх вплив на суспільно-політичне життя Наддніпрянщини.
42. «Хлопомани» В. Антонович.
43. Громадівський рух. М. Драгоманов.
44. Поширення соціалістичних ідей в Україні.
45. Піднесення національно-визвольного руху в Україні у 1905-1907 рр.
46. Участь населення Галичини у революції 1848-1849 рр. «Головна руська рада».
47. Адміністративний устрій і соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель.
48. Утворення українських політичних партій на Наддніпрянщині.
49. Утворення українських політичних партій на Галичині.
50. М. Міхновський. «Самостійна Україна».
51. «Братство тарасівців».
52. «Товариство українських поступовців».
53. Ідеї самостійності України Д. Донцова, В. Липинського.
54. Генеральний Секретаріат та його діяльність по забезпеченню автономних прав.
55. Насадження тоталітарного режиму в Україні. Сталінська політика «Нового курсу».
56. Спроба військового перевороту у Москві 19-21 серпня 1991 р. та його прояви в Україні.
57. Дипломатичне визнання суверенної України.
58. Україна в СНД.
59. Україна і європейський інтеграційний процес.
60. Східна і західна українська діаспора в міждержавних стосунках України.
- 8.** В рамках вивчення дисципліни передбачається проведення лекцій, семінарів, самостійної та індивідуальної роботи студентів.

Лекція є основною формою навчального процесу. Мета лекції – розкрити основні положення теми, досягнення науки, з'ясувати невирішені проблеми, узагальнити досвід роботи, дати рекомендації щодо використання основних висновків за темами на практичних заняттях.

Лекція має структуру набуття нових знань і містить такі елементи:

- вступ, де дається мотивація навчання, чітке формулювання теми лекції та постановка завдання;
- викладення в логічній послідовності окремих частин лекції;
- висновки, що дають можливість осмислити лекцію в цілому і виділити основну ідею;
- конкретне завдання на самостійну роботу;
- відповіді на запитання.

Основні вимоги до лекції:

- високий теоретичний рівень інформації, посилення на законодавчі та нормативні акти, на нові досягнення науки;
- розкриття наукових засад курсу;
- зв'язок теорії з практикою, зосередження уваги студентів на питаннях, які вирішуються у світлі сучасних вимог;
- рекомендації до поглибленого самостійного вивчення тем, необхідних для практичної роботи.

Передбачається застосування таких видів лекцій: вступної, тематичних та підсумкової; залежно від методів викладу навчального матеріалу: монологічних, проблемних, лекцій-бесід тощо.

Семінарське заняття – це колективний науковий пошук певної навчальної проблеми і шляхів її ефективного розв'язання. Учасники заняття аналізують проблему, виявляють причинно-наслідкові зв'язки, висувають шляхи її оптимального вирішення, відповідають на запитання і дискутують. Проводиться, як правило, зі студентами, які мають відповідну підготовку й досвід самостійного вивчення складних наукових і практичних проблем

Основні вимоги до семінару:

- продуманість змісту теми, її проблем та методики обговорення;
- визначення цілей, дидактичних і виховних завдань заняття;
- проблемна постановка запитань;
- увага до стрижневих питань та логіки їх розкриття;
- постійне керування перебігом семінару, створення атмосфери невимушеності, полемічності й творчої активності;
- стимулювання дискусії;
- забезпечення всебічного розгляду й аналізу навчальних проблем, об'єктивна оцінка виступів і відповідей, своєчасне їх коригування;
- орієнтація студентів на подальшу самостійну роботу над навчальним матеріалом тощо.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

У процесі самостійної роботи студенту необхідно вивчити за допомогою рекомендованої літератури весь матеріал, передбачений програмою курсу. Індивідуальна робота проводиться з метою підвищення рівня підготовки студентів та передбачає додаткове опрацювання навчального матеріалу з дисципліни «Історія економіки та економічної думки» з кінцевою підготовкою індивідуального завдання у формі реферату за заданими темами.

9. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) та підсумковий (залік) контроль.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання лабораторних робіт; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; переклад іноземних текстів, встановлених обсягів, підготовка реферативних матеріалів з публікації тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів, розв'язання практичних завдань під час проведення контрольних робіт.

Результати поточно-модульного контролю виставляються в журналах обліку роботи викладача.

Повторне виконання модульних контрольних робіт та індивідуальних завдань на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу лектора за поданням викладача, який проводить практичні заняття, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач, що веде практичні заняття.

У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів.

Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають

менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів та підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку "FX", то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, передати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

У разі отримання студентом за рейтинговим показником оцінки "F", то він повинен пройти повторний курс вивчення цієї дисципліни протягом наступного семестру (навчального року) за графіком, встановленим деканатом. Бали, отримані студентом при вивченні дисципліни у попередній період, анулюються.

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100 бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати 30 балів, що і сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

- відповідь на питання семінарського заняття оцінюються за стандартною шкалою, але лише у межах позитивних оцінок – «відмінно» - 3 бали; «добре» - 3 бали; «задовільно» - 1 бал;
- підготовка реферату (8-10 аркушів із зазначенням джерел інформації) – 1 бал;
- два тестових контролі (по 50 тестових завдань), по кожному з яких можна набрати бали відповідно до кількості (%) правильних відповідей:
- 90% правильних відповідей – 5 балів; 82-89% - 4 бали; 74-81% - 3 бали; 68-73% - 1 бал; 49% правильних відповідей – 0 балів.

Розподіл балів присвоєних студентам при вивченні дисципліни «Історія та культура України»

Поточне тестування													Контр.	Сума
Модуль 1						Модуль 2						екзамен		
40						30						30	100	
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5		ЗМ6	ЗМ7	ЗМ8						
8	8	8	8	8		10	10	10						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Історія України: учебник для студ. высш. учебн. заведений / [Казьмирчук Г. Д., Колесник В. Ф., Коцур А. П., **Костюк М. В.** и др.] – К.: Логос, 2010.– 752 с.
2. Діячі науки і культури України: нариси життя та діяльності. Навчальний посібник. Рекомендовано МОН України / [Казьмирчук М. Г., Колесник В. Ф., Коцур А. П., **Костюк М. В.** та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура, В. П. Коцура, Н. В. Терес. – Київ – Чернівці: Книги – XXI, 2010. – 688 с.
3. Костюк М. В. Історія України. Навчально-методичний посібник. Довідник / М. В. Костюк . – Умань, 2008. – 80 с.
4. Гарбар О.П.. Історія України. Навчально-методичний посібник. – Умань, 2018. – 80 с.
5. Костюк М. В., Гарбар О. П. Історія та культура України: навчальний посібник (для студентів неспеціальних факультетів усіх форм навчання). - Умань : ВПЦ «Візаві» (Видавець СочінськийМ. М.), 2019. – 284 с.

12. Рекомендована література Базова

1. Аркас М. Історія України-Русі. К.: Вища школа, 1990.
2. Бойко О. Д. Історія України. – К., 1999.

3. Борисенко В. Й. Курс української історії: З найдавніших часів до XX ст.: навч. посібник. – К.: Либідь, 1996.
4. Грицак А. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст.. – К., 1996.
5. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К.: Наукова думка, 1992.
6. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. – Львів: Світ, 1995.
7. Дорошенко Д. Нарис історії України. – Львів, Світ, 1991.
8. Крип'якевич І. Історія України. – Львів: Світ, 1990.
9. Полонська-Василенко Н. Історія України. – К.: Либідь, 1992.
- Стеблій Ф. І. Революція 1848-1849 років у Європі і Україна. – К., 2011.
10. Яворницький Д. Історія запорізьких козаків: в 3-х т. – К.: Наукова думка, 1991.
11. Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст.: навч. посібник. – К.: Генеза, 1997.
12. Історія України: нове бачення. У 2-х т. – К.: Україна, 1996.
13. Історія України / Керівник авт. кол. Ю. Зайцев. – Львів.: Світ, 2006.
14. Повість временних літ. – К., 1990.
15. Політична історія України // За ред.. Танцюри В. Л. – К., 2001.

Допоміжна

1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. – К.: Дніпро, 1991.
2. Апанович О. Розповіді про запорозьких козаків. К.: Дніпро, 1991.
3. Баран В. К. Україна після Сталіна: Нарис історії 1953-1985 рр. – Львів: Свобода, 1992.
4. Брайчевський М. Приєднання чи возз'єднання? // «Україна». 1991.
5. Брицький П. П. Україна в Другій світовій війні
6. Ганжа О. Українське селянство у боротьбі проти тоталітарного режиму / Історія України. – 2000. - №45.
7. Мірчук П. Українська Повстанська Армія. 1942-1952 рр.
8. Сергійчук В. Національна символіка України. – К., 1992.
9. Терещенко Ю. Україна і європейський світ. К.: Перун, 1996.
10. Літопис самовидця. – К.: Наукова думка, 1971.

Інформаційні ресурси

11. www.litopys.org.ua
12. www.history.org.ua
13. www.nbuv.gov.ua
14. www.nplu.org.ua
15. www.iananu.kiev.ua
16. www.istpravda.com.ua/tags/tag_історія+України/
17. www.ukrainehistory.narod.ru/
18. www.novamova.com.ua
19. www.iananu.kiev.ua